

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

СӨЕТ МҰРЛАДЫҒЫ ҒЫЛЫМ
ҒЫЛЫМ-ӘДІС ҚҰРМАҒЫНЫҢ ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

Студенттер мен жас ғалымдардың
«ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ БІЛІМ - 2014» атты
IX халықаралық ғылыми конференциясы

IX Международная научная конференция
студентов и молодых ученых
«НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ - 2014»

The IX International Scientific Conference for
students and young scholars
«SCIENCE AND EDUCATION-2014»

2014 жыл 11 сәуір
11 апреля 2014 года
April 11, 2014

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«Ғылым және білім - 2014»
атты ІХ Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
ІХ Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2014»**

**PROCEEDINGS
of the IX International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2014»**

2014 жыл 11 сәуір

Астана

УДК 001(063)

ББК 72

Г 96

Г 96

«Ғылым және білім – 2014» атты студенттер мен жас ғалымдардың ІХ Халықаралық ғылыми конференциясы = ІХ Международная научная конференция студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2014» = The IX International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2014».
– Астана: <http://www.enu.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie/>, 2014. – 5830 стр. (қазақша, орысша, ағылшынша).

ISBN 978-9965-31-610-4

Жиһаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 001(063)

ББК 72

ISBN 978-9965-31-610-4

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, 2014

Список использованных источников

- 1) «Регулирование рынка труда и занятости неловеческих ресурсов РК в условиях глобализации», Татибеков, Алматы, 2006 г.
- 2) Буланов В.С. Некоторые методологические вопросы исследования рынка труда//Общество и экономика. 1997. №7-8. – С.69.
- 3) Закон Республики Казахстан «Ө занятости населения».
- 4) Кашенов А.В. Российский рынок труда: проблемы формирования и перспективы// Общество и экономика. – 1997 -№7-8.
- 5) Прокопов Ф.Т. Безработица и эффективность государственной политики. – М., 1999. С. 24.
- 6) Хейне Пол. Экономический образ мышления: Пер.с англ. – М., 1992.

УДК 304 (574)

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ӘЛЕУМЕТТІК ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ

Әбдуәли Нұршайық Кәменұлы

nurshaik_05_kaz@mail.ru

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ әлеуметтік жұмыс мамандығының студенті, Алматы, Қазақстан
Ғылыми жетекшісі – М.Қ.Шынарбекова оқытушы

Әлеуметтік жұмыс – бұл өз бетімен өмір сүре алмайтын, өзінің өмірлік мәселелерін шеше алмайтын, адамдарға көмек ретінде бағытталған іс-әрекет. Әлеуметтік жұмыс – әрекеттің ерекше бір түрі. Егер құрылысшы үй салса, жөндеуші машиналарды жөндесе, ал әлеуметтік қызметкер «адамды» құрады. Ол өзінің клиентімен әңгімелеседі, оның психикалық стресін кетіреді, оны күнделікті өмірдің ырғағына енуге, қоғам қатарына бейімделуге көмек көрсетеді.

Біз әлеуметтік жұмысты халықтың әлеуметтік саналылығына қызмет ететін мамандықпен байланыстырамыз, әлеуметтік жұмыс сферасы жылдан жылға кеңейде, дегенмен, бүгінгің өзінде әлеуметтік жұмыскердің қызметі әр түрлі орындарды қамтуда: үкіметтік денсаулық сақтау ұйымдары, мектептері, денсаулық сақтау орталықтары, отбасын және баланы қорғау агенттіктері, психологиялық денсаулық орталықтары, бизнес және өндіріс түзету орталықтары және де пенитенциарлы мекемелерде қызмет етеді. Әлеуметтік қызметкер нәсіліне, этникалық тобына, әлеуметтік-экономикалық деңгейіне, дініне байланысты кішкентай баладан бастап, үлкен жастағы қарттарға дейін өз қызметін ұсынады.

Әлеуметтік қызмет көрсету – бір өзі еңсере алмайтын қиын тұрмыстық жағдайдағы (мүгедектік, жасының ұлғаюына, сырқаттығына байланысты өзін-өзі күтуге қабілетсіздік, жетімдік, қараусыз қалушылық, жұмыссыздық, белгілі бір тұрғылықты мекенінің жоқ болуы, отбасында қатігездікпен қарауы) азаматтарды әлеуметтік қорғау, әлеуметтік-тұрмыстық, әлеуметтік-медициналық, психологиялық-педагогикалық, әлеуметтік-құқықтық қызметтер мен материалдық, рухани көмек көрсету, әлеуметтік жерсіндіру және сауықтыру жөніндегі әлеуметтік қызмет орындарының қызметі [5].

Қазақстанда әлеуметтік қызмет көрсетуді іске асыру мүмкіншілігі территориялық әлеуметтік қызмет көрсету органдарын ұйымдастыру, оларды одан әрі дамыту нәтижесінде іске асырылады. Әлеуметтік жұмыс саласында кәсіби әлеуметтік қызметкерді және басқа мамандарды даярлау жеткілікті дәрежеде жүріп жатыр деп айтуға болады. Әлеуметтік жұмыстың теоретиктері әлеуметтік қызмет көрсетуді әлеуметтік жұмыстың түрі деп тұжырымдайды. Іс жүзінде тәжірибеде бұл жүйелер әлеуметтік адамгершілік, қайырымдылық қызметтің белгілі бір түрлері болып саналады.

Қазақстан Республикасында әлеуметтік жұмысты жетілдіріп оны әрі қарай дамытуда көптеген мекемелер айналысады. Қазіргі уақытта әлеуметтік қызмет көрсету

орталықтарының айтарлықтай көп болуы – отбасыларда балаларға, жасы ұлғайған қарттарға, мүгедектерге әртүрлі қызметтер түрін көрсету жеңілдеді. Арнаулы әлеуметтік қызмет көрсету қамсыздандыру және толыққанды арнаулы әлеуметтік қызмет көрсету орталығын құруда басты мақсаттар болып табылады.

Егде адамдарға әлеуметтік қызмет көрсету өзекті проблемалардың бірі болып табылады. Адам қартайған кезде бұрынғы әлеуметтік ролінен айырылып, жиі туғандары мен жақындарын жоғалтады. Рухани құлдырап, байланыс шеңбері, әлемге деген көзқарастары тарылады.

2002 жылдан бастап әлеуметтік көмек көрсету мен әлеуметтік қамсыздандыруға жыл сайынғы республикалық бюджет шығысы 2006 жылға жоспарланған шығыстарды қосқанда, 160 миллиардтан 362 миллиардқа дейін, яғни екі есеге дейін өсті. Әлеуметтік қызметкерлердің штат санының нормативтері 1457-2005 Қазақстан Республика стандартына сәйкес айқындалған. Соған сәйкес қалаларда 8-10 адамға және селолық елді мекендерде 4-6 адамға 1 әлеуметтік қызметкерден келуі тиіс [4].

Қазақстан Республикасының барлық облыстарында 329 үйде әлеуметтік қызмет көрсету бөлімшесі жұмыс істейді және 33 мыңнан астам интернат үйлері қарттарға қызмет көрсетіледі. Әлеуметтік көмек бөлімшелерінің ең көп саны Қарағанды облысында жұмыс істейді. Қарағанды облысында 47, әлеуметтік қызметкерлер штаты 509, қызмет көрсетілетін егде адамдар мен мүгедектер 4971 адам, Шығыс Қазақстан облысында 42, штатта 543 әлеуметтік қызметкер, қызмет көрсетілетін егде адамдар мен мүгедектер 4610 адам, Солтүстік Қазақстан облысында 27, штатта 474 әлеуметтік қызметкер 2741 адамға қызмет көрсетіледі. Павлодар және Өңтүстік Қазақстан облыстарында 26 әлеуметтік көмек бөлімшелері жұмыс істейді. Павлодар облысында әлеуметтік қызметкерлер штатында 391 әлеуметтік қызметкер, қызмет көрсетілетін зейнеткерлер мен еңбекке қабілетсіз азаматтар 2188 адам. Өңтүстік Қазақстан облысында 2687 адамға арнайы орталықтарда әлеуметтік қызметкерлері қызмет көрсетеді. Батыс Қазақстан облысында 24 әлеуметтік көмек бөлімшесі жұмыс істейді, штатта 396 әлеуметтік қызметші, қызмет көрсетілетін жалғыздікті қарттар мен мүгедектер 2507 адамды құрайды, Қостанай облысында 20 әлеуметтік көмек бөлімшесі, штатта 269 мүгедекке, 125 соғысқа қатысушыларға, 29 қайтыс болған жауынгерлері бар отбасыларға, 1879 егде адамдарға қызмет көрсететін 396 әлеуметтік қызметкер жұмыс істейді. Алматы облысында 19 бөлімше, штатта 161 қызметкер, 1407 егде адамдарға қызмет көрсетеді, Ақтөбе облысында 16 әлеуметтік көмек бөлімшесі жұмыс істейді, штатта 313 әлеуметтік қызметкерлер, қамқорлық көрсетілетін егде адамдар саны 1387-ші құрайды. Ең аз әлеуметтік көмек бөлімшелері мынадай облыстарда: Қызылорда облысында - 9 бөлімше, штатта 461 әлеуметтік қызметкер, қызмет көрсетілетін жалғыздікті қарттар 828. Маңғыстау облысында 8 бөлімше, штатта 109 әлеуметтік қызметкерлер, қызмет көрсетілетін қарт адамдар 647 адам, Жамбыл облысында 7 бөлімше, штатта 80 әлеуметтік қызметкер, қызмет көрсетілетін егде адамдар 612 адам, Астана қаласында 3 бөлімшеде, штатта жалғыз тұратын 150 адамға қызмет көрсететін 31 мамандар жұмыс істейді [1]. Міне осы облыстардағы оңалту орталықтарын және де әлеуметтік қызметкерлерді көбейткен дұрыс деп ойлаймын.

Еліміздегі әлеуметтік жұмысты дамыту негізінде бірнеше бағдарламалар жүргізді. 2012 жылдың 31 мамыр мен 1 маусым күндері МЗТО-ның мәжіліс залында Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі арнайы әлеуметтік қызмет көрсету жүйесін реформалау сұрағы бойынша селекторлық кеңесу, яғни видеоконференция арқылы өткізді. Мемлекет басшысы Н.Ә.Назарбаевтың 2012 жылғы қаңтардағы Қазақстан халқына Жолдауы әлеуметтік саланы жаңғырту үдерісіне тың серпіліс әкелсе, «Қазақстанның әлеуметтік жаңғыртылуы: Жалпыға Ортақ Еңбек Қоғамына қарай 20 қадам» бағдарламалық мақаласы жаңа бағыттарды айқындап, міндеттерді нақтылап берді [2].

Қазақстан Республикасының "Мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек туралы" 2001 жылғы 17 шілдедегі, "Балалы отбасыларға берілетін мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақылар туралы" 2005 жылғы 28 маусымдағы, "Қазақстан Республикасында мүгедектігі бойынша,

асыраушысынан айырылу жағдайы бойынша және жасына байланысты берілетін мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақылар туралы" 1997 жылғы 16 маусымдағы, "Қазақстан Республикасындағы арнаулы мемлекеттік жәрдемақы туралы" 1999 жылғы 5 сәуірдегі заңдарына және Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес тиесілі жеңілдіктерді, отамақыларды, алименттер мен басқа да төлемдерді алуға, тұрғын үй жағдайын жақсартуға жәрдемдесу туралы заңдар қабылданды.

Ел болып, елдік еркіндігін орнатып, тәуелсіздік ұғымын сіңдіруді бастаған тұста 1991 жылы тұңғыш рет «мүгедектерді әлеуметтік қорғау» туралы заң қабылданды. Бұл заң негізінде мүгедектердің әлеуметтік қамтамалыздануы, қажеттіліктерін ескеру, сондай-ақ жәрдемақылар тағайындау сияқты тұстары ескерілді. Қабылданған заң бойынша халықты әлеуметтік қорғау министрілігінің ұйғаруынша бірқатар мәселелерді шешу көздемеген. Күн санап өсіп келе жатқан мүгедектер саны қоғамға өзінің тәуелділігін жүктей отырып, олардың күн көріс мүмкіндіктерін дамыту керек. Ал, республикада әрбір оныншы адамның проблемасы осыған келіп тірелетіні белгілі. Осыған орай мүгедектігі бойынша, асыраушысынан айырылу жағдайы бойынша және жасына байланысты берілетін әлеуметтік жәрдемақылар туралы заң 1997 жылы жарық көрген болатын. Бұл заң негізінде жәрдемақылар берілу және төлеу тәртіптері, мүгедектік санаттары, асыраушысынан айырылу жағдайы бойынша жәрдемақы төлемдерін өтеу, сондай-ақ жәрдемақы төлемдерін өтеу жалпы ережелер мен құқықтарын қарастыра отырып, Қазақстан Республикасы азаматтарының осы заңға сәйкес қабылдаған республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілеріне қосымша негіздерде және тәртіппен мүгедектігі бойынша, асыраушысынан айырылу жағдайы бойынша және жасына байланысты мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақылар алуға құқы бар деп айтылмаған.

Атап айтқанда, Президент құқық пен әділдік қағидаттарына негізделген әлеуметтік қатынастарды қалыптастыруды жүктеп отыр. Оған бізде толық мүмкіндік бар. «Қазақстан Республикасында мүгедектерді әлеуметтік қорғау туралы», «Кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы» тиісті заңдар да қабылданған.

Әлеуметтік қызмет көрсету саласын кеңейту, олардың сапасын арттыру мақсатында Мемлекет басшысы өзінің «Қазақстанның әлемдегі бәсекеге барынша қабілетті 50 елдің қатарына кіру стратегиясы. Қазақстан өз дамуындағы жаңа серпіліс жасау қарсаңында» атты Қазақстан халқына Жолдауында кепілді және қосымша әлеуметтік қызметтердің тізбесін әзірлеп, заң жүзінде бекітуді, оларды көрсету тәртібіне өзгеріс енгізуді, әлеуметтік қызмет көрсету стандарттарын енгізу және қызметкерлерді аккредиттеуді тапсырған болатын.

Мемлекет басшысының тапсырмасы бойынша 2008 жылғы желтоқсанда «Арнаулы әлеуметтік қызметтер туралы» заң қабылданып, әлеуметтік қызмет көрсету жүйесін реформалауға және қиын өмірлік жағдайларға тап болған адамдардың, оның ішінде мүгедектердің құқықтарын қорғауға жол ашылды. Осы заңға кеңірек тоқталатын болсақ, біріншіден, мұнда арнаулы әлеуметтік қызметтерді бағалау және оларға деген қажеттілікті айқындау арқылы тең мүмкіндіктерге негізделген қоғамды қалыптастыру идеологиясы айқын аңғарылады; адамдарды қиын өмірлік жағдайларға тап болған деп танудың негіздемесі айқындалған. Сол сияқты, заң көрсетілетін арнаулы әлеуметтік қызметтердің көпаспектілігі арқылы қиын өмірлік жағдайларға тап болған адамдар үшін мүмкіндіктерді молайтып отыр.

Заңға сәйкес қиын өмірлік жағдайларға тап болған адам құқықтық мәселелерін шешу үшін заңгерлерден, медициналық-әлеуметтік консультация алу үшін арнайы мамандардан, психологтардан ақыл-кеңес, басқа да көмектер ала алады.

«Арнаулы әлеуметтік қызметтер туралы» заңды іске асыру мақсатында 2009 жылдан 2011 жылға дейін әлеуметтік қызмет көрсету саласында арнаулы әлеуметтік қызметтерді енгізуге жұмсалған республикалық бюджет шығыны 17,5 миллиард теңгеден асып түсті. Бұл қомақты қаражат арнаулы әлеуметтік қызмет көрсету стандарттарын енгізуге, медициналық-әлеуметтік ұйымдарда штат санын 78-ден 149 бірлікке дейін, шамамен 2 есе көбейту арқылы қосымша штат бірліктерін ашуға жұмсалды [2].

Біз сөз етіп отырған мәселеде арнаулы әлеуметтік қызмет көрсетудің балама нысандарын дамыту және үкіметтік емес секторды тарта отырып, әлеуметтік қызметтер желісін кеңейту маңызды орын алады. Бұл бағытта тындырылған істер баршылық. Соның нәтижесінде 2008-2011 жылдары арнаулы әлеуметтік қызмет көрсететін мекемелер желісі көбейді. Нақты айтсақ, республикалық қаражаты есебінен Қарағанды облысының Саран қаласында психоневрологиялық интернат үйін салу және Шығыс Қазақстан облысында тірек-қимыл аппараты зақымданған мүгедек балаларға арналған интернат үйін ашу есебінен стационарлық мекемелер 101-ден 103-ке көбейді, үйде әлеуметтік қызмет көрсету бөлімшелері жаңа бөлімшелер ашу есебінен 454-тен 482-ге артты. Бұрын 12 оңалту орталығы болса, қазір олардың саны 15-ке жетті. 2008 жылы республикалық бюджет қаражаты есебінен Атырау қаласында мүгедектерге арналған облыстық оңалту орталығы салынды. Ал 2010 жылы жергілікті бюджет есебінен Маңғыстау облысында мүгедектерге арналған облыстық оңалту орталығы іске қосылды. Сондай-ақ, Павлодар облысындағы санаторий жаңартылды. Арнаулы әлеуметтік қызмет көрсетудің балама нысандары – күндізгі бөлімшелер құрылды, 2008 жылы осындай бір ғана бөлімше болса, 2011 жылы олардың саны 22-ге жетті [3].

Ағымдағы жылы реформаны одан әрі жүргізу мақсатына стандарттар енгізуге республикалық бюджеттен 41 мың адамды қамту үшін 2,2 млрд. теңге бөлінді. Төрт алдыңғы қатарлы оңірде: Шығыс Қазақстан, Қостанай облыстары, Астана мен Алматы қалаларында белгілі тұрағы жоқ адамдарға арналған әлеуметтік бейімдеу орталықтарында уақытша болу стандарты енгізіле бастады. Республикалық бюджеттен бөлінген қаражаттың мөлшері 155 миллион теңгені құрады. Осы және басқа да шаралар мүмкіндіктері шектеулі адамдарды көпшілікпен етене араластыруға бағытталған әлеуметтік парадигмаларды орындауға және өз кезегінде мүгедектіктің жаңа түсінігін және мүгедектерді әлеуметтік қолдауды іске асыруға, бастанқы тең мүмкіндіктерді қалыптастыру және қоғамдық барлық игілікті алу мақсатында қиын өмірлік жағдайда жүрген барлық адамдарға арнаулы әлеуметтік қызмет көрсету арқылы әлеуметтік саланы дамытудың жаңа бағытын бастауға мүмкіндік берді.

Қазіргі кезде әлеуметтік жұмысты мемлекеттік мекемелер мен діни ұйымдар жүзеге асырады. Бүгінде қайырымдылық көрсетумен айналысатын мың бес жүзге жуық қоғамдық бірлестіктер бар, олардың біреулері айықпас дертке шалдыққандарға көмек көрсетумен және оларды әлеуметті оңалтумен айналысса, екіншілері әсері қызметкерлерді әлеуметтік қорғауды жүзеге асырады, енді біреулері балаларға, жұмыссыздарға, қаңғыбастарға әлеуметтік қорғау мен көмек көрсетуді қолға алған.

Адам өмірінде экономикалық, әлеуметтік, құқықтық қатынастарды реттеуде, одан туындаған проблемаларды шешуде әлеуметтік жұмыс теориясының орны ерекше және оның қазіргі күнде Қазақстанда қалай жүргізіліп жатқанын көрсету, әлеуметтік жұмыстың шетелдік тәжірибесіне сүйене отырып Қазақстан Республикасындағы жүргізіліп жатқан әлеуметтік жұмыстың әдістеріне және оның жетілдіру жолдарына тоқталу. Осы мақсатты жүзеге асыру үшін келесі міндеттер белгіленеді:

- Қазақстан Республикасында әлеуметтік жұмыс теориясын кешенді талдау, оның елімізде қалайша қолға алынып жатқандығын ашып көрсету;
- Әлеуметтік жұмыс теориясын зерттеген ғалымдардың еңбектеріне сүйене отырып әлеуметтік модельдері мен ерекшеліктерін қарастыру;
- Әлеуметтік жұмыстың теориясының мазмұнын ашу, оның барлық әдістері мен модельдерінің еліміздегі даму дәрежесін анықтау;
- Әлеуметтік жұмыстың, оның ішінде әлеуметтік теорияның мәнін анық, оның қоғамдағы ролін анықтау;

Қазақстан Республикасында әлеуметтік жұмысты қолға алынғанына көп болмаса да оның бүгінгі беталысы дұрыс жолмен дамып, өркендеп келеді. Қазақстан Республикасында әлеуметтік жұмысты жетілдіру үшін ең алдымен елдің экономикалық жағдайын көтеруіміз керек. Мысалына, еуропа қауымдастығында әлеуметтік жұмыс үш бағытта жүргізіледі.

Бірінші, әлеуметтік жұмысты жүзеге асыру үшін елдегі партиялардың кеңесімен бірлесіп отырып жұмыс жүргізіледі.

Екінші, бұл бағыт бойынша әлеуметтік сақтандыру жүйесін дамыту және кәсіподақ қоғамының интеграциясын анықтайды. Әлеуметтік сақтандыру қызметі мамандандырылған топтардың қатарына кіруіне байланысты анықталады.

Үшінші, бұл бағыт әлеуметтік төмен топтарға мемлекет тарапынан минималды көмек көрсетуімен байланысты.

Осы бағыттардың Қазақстан өзіне лайықты, әлеуметтік жұмысты жетілдіру үшін тиісін алуға болады. Бірінші бағыттың әлеуметтік мәселені шешуде кең диапазонда ортақ талқыға сала отырып шешуі өте тиімді шешімдердің бірі деп санаймын. Халықты әлеуметтік қорғауда әлеуметтік сақтандыру жүйесін, оның интеграциясын қалыптастыру аса маңызды шешімдердің бірі болары хақ. Сондықтан да бұл шараны мемлекет қолдануы тиіс.

Әлеуметтік жұмысты дамытуда экономиканы реттеу аса маңызды, өйткені көптеген әлеуметтік проблемалар осы қаржы проблемасының салдарынан шешілмейді әрі қарай күрделі проблемалардың өршуіне алып келеді. Қоғамдағы әрбір азаматтың сапалы әрі бақытты өмір сүруі әлеуметтік жағдайына тікелей байланысты болғандықтан, елде ең алдымен әлеуметтік мәселе бірінші кезекте тұруы керек.

Әр түрлі себептердің салдарынан туындаған мәселенің пәкті жолын табу үшін заманауи үлгідегі технологиялармен оқытылған, біліммен байытылған мамандар мен кадрларды қайта даярлау ең басты міндет болуы тиіс. Өйткені әлеуметтік мәселелердің шешілуі ең алдымен білікті маманға байланысты. Шет елдермен тәжірибе алмасу елімізде әлеуметтік жұмыстың ілгері дамуына өз септігін тигізеді. Әрбір әлеуметтік қызметкер мәселені шешуде өзінің тиімді әдістерін пайдаланады.

Қолданылған әдебиет

1. Холостова Е.И., Деменнтьева Н.Ф. Социальная реабилитация: Учебное пособие. – 3-е изд. – М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К», 2004г.

2. Қазақстан Республикасындағы Адам құқықтары жөніндегі уәкіл <http://www.ombudsman.kz/kz/>

2. Қазақстан Республикасының 2010-2011 жылдың статистикасы.

3. «Арнаулы әлеуметтік қызметтер туралы» Заң.

4. <http://www.group-global.org/ru>

5. Қаржы-экономика сөздігі. - Алматы: ҚР Білім және ғылым министрлігінің Экономика институты, "Зияткер" ЖШС, 2007. ISBN 978-601-215-003-2

6. Қазақстан Республикасының Заңы «ҚР мүгедектерді әлеуметтік қорғау туралы» // Егемен Қазақстан, 2005 жылғы 26 сәуір

УДК364.6-055.2

АНА МЕН БАЛАНЫ ӘЛЕУМЕТТІК ҚОРҒАУДЫҢ ШЕТЕЛДІК ТӘЖІРИБЕСІ

Бадамбекова Жарқынай

badambekova.zh@mail.ru

Қазақстан, Астана, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, «Әлеуметтік жұмыс» мамандығының 2 курс студенті

Ғылыми жетекші – Досмурзаева Д.О.

Отбасын қоғамның негізгі ұясы ретінде және оның барлық мүшелерінің, әсіресе балалардың өсіп-жетілуінің және игілігінің табиғи ортасы ретінде, қоғам шеңберінде өз міндеттерін мойнына толық ала алатындай қажетті қорғау және жәрдем көрсетілуі тиіс